

Sygn. akt I C 245/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący : Sędzia Danuta Sawicz-Nowacka

Protokolant : Sylwia Bromber

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2022 roku w Zielonej Górze

sprawy z powództwa (...) SA z/s w W.

przeciwko L. M.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417,00 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Danuta Sawicz-Nowacka

Sygn. akt I C 245/18

UZASADNIENIE

Powód Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych S.A. z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł w dniu 11 stycznia 2018 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo przeciwko pozwanemu L. M. o zasądzenie kwoty 130 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w wysokości 1 625 zł oraz kwoty 0,39 zł jako zwrotu opłaty manipulacyjnej operatora płatności.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany w dniu 24 września 2000 r. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jako kierujący pojazdem w stanie nietrzeźwości nie zachował należytej ostrożności i potrafił pieszego P. W., który na skutek doznanych obrażeń zmarł, a następnie pozwany zbiegł z miejsca zdarzenia. W chwili wypadku pojazd marki WARTBURG o nr rej. (...), objęty był przez powódkę ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego OC. W związku ze zdarzeniem oraz zgłoszeniami szkody przez rodzinę poszkodowanego, powódka przeprowadziła postępowanie likwidacyjne, w którym łącznie wypłaciła 130 000 zł na rzecz członków rodziny poszkodowanego. Powódka wskazała, że mając na uwadze bezsporną winę pozwanego w spowodowaniu zdarzenia oraz fakt, iż pozwany prowadził pojazd będąc w stanie nietrzeźwości, powódka skierowała do pozwanego pismo z dnia 20.07.2017 r., obejmujące wezwanie do zapłaty kwoty w wysokości 130.000,00 zł w terminie 7 dni od doręczenia (k. 4 – 8 v.).

Nakazem zapłaty z dnia 29 stycznia 2018 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie nakazał pozwanemu, aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi kwotę 130 000zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 04.08.2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1 625,39 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, albo w tym terminie wniósł sprzeciw.

W przepisany terminie pozwany wniósł sprzeciw, wskazując, że żądane roszczenie nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowo- skutkowym z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 24 września 2000 r. Pozwany też zapłacił nawiązkę zasądzoną wyrokiem karnym, a w 2003 r. w postępowaniu likwidacyjnym zapłacił na rzecz (...) kwotę ponad 23 000 zł. Nie był informowany o żadnych czynnościach przeprowadzanych przez (...) na etapie postępowania likwidacyjnego w 2017 r. (...) S.A. w swoim wezwaniu do zapłaty nie wskazało w prawidłowy i należyty sposób podstawy prawnej wysuniętego przez siebie wobec L. M. roszczenia regresowego. Pozwany wskazał, że roszczenie powoda z tytułu zdarzenia z 2000 r. jest przedawnione. Pozwany wskazał, że sądząc po treści zawartych z „poszkodowanymi” ugód - (...) S.A. nie badał i nie ustalił rodzaju dobra osobistego, które stanowiło podstawę ustalenia świadczenia, a jedynym czynnikiem decydującym o przyznaniu świadczenia był wyłącznie formalny związek pokrewieństwa. Zdaniem pozwanego, wystąpienie z roszczeniem regresowym nie jest więc obiektywnie słuszne (k. 11 v. – 13 v.).

W piśmie z dnia 7 lutego 2018 r. pozwany wskazał, że postępowanie powoda jest nacechowane istotnym błędem, albowiem nie uwzględniło ono tego, że w przeszłości pozwany wywiązał się z obowiązku zadośćuczynienia i uregulował świadczenie w wysokości ponad 23 000 zł (k.22).

W piśmie procesowym z dnia 23 listopada 2018 r. pozwany wskazał, że nie naruszył umyślnie, tylko nieumyślnie, zasad bezpieczeństwa prowadząc samochód w 2000 r., ponadto, nie prowadził go w stanie nietrzeźwości. Jediną obciążającą go okolicznością było to, że zbiegł z miejsca wypadku. (...) w 2017 r. zawierając ugody z członkami rodziny zmarłego, nie wzięło pod uwagę ich stanów emocjonalnych, więzi rodzinnych, przyczynienia się poszkodowanego do wypadku, albowiem to poszkodowany znajdował się w stanie upojenia alkoholowego oraz poruszał się w sposób nieprawidłowy po drodze (k. 65 – 72).

W piśmie procesowym z dnia 10 grudnia 2018 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie (k. 81 – 83).

W piśmie z dnia 12 grudnia 2018 r. powód wskazał, że pozwany został poinformowany o przyznanym zadośćuczynieniu na rzecz rodziny zmarłego i wezwany do zapłaty w dniu 20 lipca 2017 r. Powód potwierdził też, że pozwany uiścił na jego rzecz świadczenie odszkodowawcze w wysokości ponad 23 000 zł (k. 92 – 94).

Na rozprawie w dniu 30 marca 2022 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie (k. 1333).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W nocy w dniu 24 września 2000 r. pozwany L. M. na trasie S. – M. naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki W. o nr. rej (...) nie zachował należytej ostrożności i potrącił pieszego P. W., który na skutek doznanych obrażeń zmarł, po czym zbiegł z miejsca zdarzenia tj. o czyn z art. 178 k.k. i za to Sąd Rejonowy w Krośnie Odrzańskim wyrokiem z dnia 20 września 2002 r. w sprawie o sygn. akt II K 742/00 wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności i zasądził nawiązkę na rzecz fundacji w kwocie 1 000 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył Prokurator Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim oraz obrońca oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2003 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawie o sygn. akt VII Ka 1333/02 zmienił jedynie zaskarżony wyrok m.in. w ten sposób, że orzeczoną nawiązkę podwyższył do kwoty 2 500 zł, a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

W apelacji Prokurator nie kwestionował przyjęcia przez Sąd Rejonowy w Krośnie Odrzańskim, że oskarżony był trzeźwy, inaczej niż we wniesionym akcie oskarżenia.

Pozwany zapłacił zasądzoną nawiązkę, odbył też karę pozbawienia wolności.

Dowód:

- wyrok SR w Krośnie Odrzańskim w sprawie o sygn. akt II K 742/00 z dnia 20.09.2002 r. k. 279 – 279 v. w aktach karnych o sygn. akt II K 742/00,

- wyrok SO w Zielonej Górze w sprawie o sygn. akt VII Ka 1333/02 z dnia 09.01.2003 r. k. 310 w aktach karnych o sygn. akt II K 742/00.

Pojazd osobowy marki W. o nr. rej (...) w chwili wypadku komunikacyjnego w dniu 24 września 2000 r. był objęty ubezpieczeniem przez towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, stwierdzonego polisą nr (...).

Powodowe towarzystwo ubezpieczeniowe w 2003 r. przeprowadziło postępowanie likwidacyjne, wskutek którego wypłaciło łączne odszkodowanie „rodzinie W.” w wysokości 23 611,80 zł. Następnie wezwało pozwanego do zapłaty, który to dokonał spłaty całkowitej w ratach w okresie od 22 czerwca 2006 r. do 18 marca 2013 r. Na rachunek bankowy powoda dokonał łącznie 83 wpłat na łączną kwotę 23 611,80 zł.

Dowód:

- pismo (...) z dnia 21.07.2010 r. k. 101,

- wezwanie przedsądowe do zapłaty tytułem regresowego zwrotu należności odszkodowawczej z dnia 29.05.2003 r. k. 111,

- zeznania pozwanego k. 674 v. – 675 v.

- potwierdzenia wpłat k. 684 – 703,

Po 14 latach krąg członków rodziny P. W. został ustalony przez działającą firmę (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w R.. Postępowanie likwidacyjne zostały zainicjowane przez ten podmiot. (...) sp. z o.o. sp.k. w R. nie dokonali oceny i analizy relacji rodzinnych zmarłego P. W. oraz ich sytuacji życiowej w chwili jego śmierci. Nie zostały ustalone rzeczywiste więzi rodzinne zmarłego z pozostałymi członkami rodziny, nie ustalono też, czy osoby z kręgu najbliższych zmarłego P. W. na skutek jego śmierci odniosły rzeczywiście szkody natury psychicznej i w jakim stopniu jego śmierć wpłynęła na poziom ich życia. Nie zostały ustalone związki emocjonalne, ani odniesiony przez członków rodziny zmarłego w 2000 r. uszczerbek na zdrowiu wskutek śmierci P. W.. Nie ustalono też, czy w ogóle doszło u tych osób do wywołania ich rozstroju zdrowia. Przy ustalaniu wysokości świadczeń odszkodowawczych nie wzięto pod uwagę, że poszkodowany P. W. znajdował się w stanie upojenia alkoholowego.

S. W., M. S., J. J., Ł. W., M. W. (1), K. W., A. W. (1) byli rodzeństwem zmarłego P. W. i w chwili jego śmierci byli małymi dziećmi. R. W. był ojcem P. W..

S. W., M. S., J. J., Ł. W., M. W. (1), K. W., A. W. (1) oraz R. W. podpisali ugody z (...) S.A. za pośrednictwem (...) sp. z o.o. sp.k. w R., a na podstawie których wypłacono im świadczenia tytułem zadośćuczynienia w 50% oraz odszkodowania w wysokości 50%. Łącznie przyznano im po 12 000 zł (wypłacono ok. 10 000 zł, najprawdopodobniej (...) potrąciło prowizję).

W związku ze zdarzeniem oraz zgłoszeniami szkody za pośrednictwem i z inicjatywy (...) przez rodzinę P. W., powodowe towarzystwo ubezpieczeniowe przeprowadziło postępowanie likwidacyjne pod numerem szkody (...) bez analizy i oceny relacji rodzinnych i sytuacji życiowej i wypłaciło na rzecz poszkodowanych na podstawie:

- decyzji z dnia 10.04.2017 r. w dniu 10.04.2017 r. odszkodowanie w wysokości 6 000 zł na rzecz M. W. (2),

- decyzji z dnia 10.04.2017 r. w dniu 10.04.2017 r. odszkodowanie w wysokości 6 000 zł na rzecz M. W. (1),

- na podstawie ugody, decyzją z dnia 28.04.2017 r., wypłaciła w dniu 02.05.2017 r., dodatkowe odszkodowanie w wysokości 6 000 zł na rzecz M. W. (2),
- na podstawie ugody, decyzją z dnia 28.04.2017 r., wypłaciła w dniu 02.05.2017 r., dodatkowe odszkodowanie w wysokości 6 000 zł na rzecz M. W. (1),
- na podstawie ugody, decyzją z dnia 17.05.2017 r., wypłaciła w dniu 17.05.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12 000 zł na rzecz J. J.,
- na podstawie ugody, decyzją z dnia 09.06.2017 r., wypłaciła w dniu 09.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12 000 zł na rzecz R. W.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz S. W.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz Ł. W.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz K. W.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz A. W. (1),
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz M. B.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 27.06.2017 r., wypłaciła w dniu 28.06.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz M. S.,
  - na podstawie ugody, decyzją z dnia 30.06.2017 r., wypłaciła w dniu 03.07.2017 r., odszkodowanie w wysokości 12.000,00 zł na rzecz M. W. (3).

Pozwany na etapie wypłaty świadczeń odszkodowawczych na rzecz członków rodziny P. W. nie był informowany o żadnych czynnościach przeprowadzanych przez pozwane towarzystwo ubezpieczeniowe w postępowaniu likwidacyjnym. Informację o wypłaconych odszkodowaniach powziął tuż przed złożonym pozwem, dopiero w chwili, gdy odebrał pismo powoda z żądaniem zapłaty kwoty 130 000 zł w dniu 27 lipca 2017 r.

Dowód:

- zeznania świadka S. W. k. 278 – 279,
- zeznania świadka M. S. k. 355, transkrypcja protokołu rozprawy z dnia 9 marca 2020 r. k. 360 – 367,
- zeznania świadka A. T. k. 407 – 407 v.,
- zeznania świadka J. J. k. 462 v. – 463 v.,
- zeznania świadka Ł. W. k. 518 v. -519,
- zeznania świadka A. W. (2) złożone na piśmie k. 648 – 648 v.
- zeznania pozwanego k. 674 v. – 675 v.
- akta szkodowe (...) k. 728 – 1329.

Pismem z dnia 20 lipca 2017 r., powodowe towarzystwo ubezpieczeniowe wezwało pozwanego do zapłaty kwoty 130 000 zł w terminie 7 dni od doręczenia. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 27 lipca 2017 r. (numer przesyłki (...)).

W piśmie z dnia 29.07.2017 r. pozwany zanegował dochodzone przez powoda roszczenie, wskazując, że (...) nie wykazało ani nie udowodniło, że wypłata w kwocie 130 000 zł pozostawała w adekwatnym związku przyczynowo - skutkowym ze zdarzeniem z dnia 24.09.2000 r. i wskazał, że uregulował krótko po zdarzeniu na rzecz (...) S.A. kwotę świadczenia odszkodowawczego w wysokości ponad 23 tys. zł. Nie był też przez kilkanaście lat informowany o jakichkolwiek czynnościach w sprawie likwidacyjnej.

Powód w piśmie z dnia 28 sierpnia 2017 r. nie podzielił stanowiska pozwanego.

Pozwany w piśmie z dnia 2 listopada 2017 r. podniósł kwestię braku podstaw do wypłaty zadośćuczynienia w okolicznościach przedmiotowej sprawy oraz braku zasadności wypłat świadczeń określonych przez (...) jako odszkodowanie.

Pismem z dnia 17 listopada 2017 r. powodowe towarzystwo ubezpieczeniowe ponownie wezwało pozwanego do zapłaty kwoty 130 000 zł w terminie 3 dni od doręczenia. Pismo zostało skutecznie doręczone w dniu 24.11.2017 r. (numer przesyłki (...)).

Pomimo oczywistego sporu co do zasadności roszczenia, powód wniósł 11 stycznia 2018 r. pozew w elektronicznym postępowaniu uproszczonym przed Sąd Rejonowy w Lublinie **wskazując nieprawdziwe okoliczności tj. skazania za wypadek w stanie nietrzeźwości, i brak wywiązania się pozwanego z obowiązku zapłaty odszkodowania.**

Dowód:

- uzasadnienie pozwu w (...) k. 5 v. – 8,
- pismo pozwanego z dnia 29.07.2017 r. k. 15 – 17,
- pismo powoda z dnia 28.08.2017 r. k. 18 – 19,
- pismo pozwanego z dnia 2.11.2017 r. k. 19 v. – 21 v.
- wezwanie do zapłaty z dnia 20.07.2017 r. k. 714 v.

Obecnie pozwany jest żonaty. Zamieszkuje wraz z małżonką i dwójką dzieci (11 lat i 16 lat) u swojej teściowej, u której w stodole mają zaadaptowane dwa pokoje. Od początku małżeństwa to głównie pozwany utrzymuje całą rodzinę. Pracuje na terenie Niemiec i zarabia ok. 2 000 euro miesięcznie. Opłaca hotel w wysokości 600 euro miesięcznie, ponosi też koszty dojazdów do Polski. Jego żona pracuje na stanowisku sprzątaczkii na ¼ etatu.

Dowód:

- zeznania pozwanego k. 674 v. – 675 v.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził od pozwanego zapłaty kwoty 130 000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty tytułem roszczenia regresowego w oparciu o przepis § 33 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w

związku z ruchem tych pojazdów, związanego z wypadkiem komunikacyjnym, który miał miejsce w dniu 24 września 2000 r. i na skutek którego, pozwany L. M. na trasie S. – M. naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jako kierując samochodem osobowym marki W. o nr. rej (...) nie zachował należytej ostrożności i potracił pieszego P. W., który na skutek doznanych obrażeń zmarł, po czym zbiegł z miejsca zdarzenia

Powód swoje roszczenie wywodzi z już nie obowiązującego § 33 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Przepis ten stanowił, że zakładowi ubezpieczeń przysługuje uprawnienie dochodzenia od kierującego pojazdem zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowania, jeżeli kierujący: 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo będąc pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa, 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa, 4) zbiegł z miejsca zdarzenia, 5) nie dopełnił obowiązków w przypadku określonym w § 27 – w zakresie tej części wypłaconego odszkodowania, która nie byłaby świadczona przez zakład ubezpieczeń w razie dopełnienia przez kierującego cięższych na nim obowiązków. Wskazać należy, że to rozporządzenie obowiązywało do 1 stycznia 2004 r., a więc w chwili wypadku komunikacyjnego, od 1 stycznia 2004 r. reguluje art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym zakładowi ubezpieczeń oraz Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 2 pkt 1, przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący: 1) wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii; 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa; 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa; 4) zbiegł z miejsca zdarzenia.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd uznał, że roszczenie powoda jest całkowicie bezzasadne, na mocy przywołanych przepisów dotyczących regresu nietypowego, zakład ubezpieczeń miał prawo dochodzenia od pozwanego - kierowcy pojazdu, zwrotu już wypłaconego ubezpieczenia w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Podstawową cechą ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest to, że zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do wyrównania ubezpieczonemu uszczerbku wywołanego koniecznością zapłaty poszkodowanemu odszkodowania z tytułu odpowiedzialności cywilnej. Przewidziane w § 33 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. oraz w art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. sytuacje, w których powstawał regres, dotyczą w głównej mierze zachowań stanowiących przestępstwa o znacznej społecznej szkodliwości tj. wyrządzenie szkody umyślnie po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, psychotropowych etc., wejście w posiadanie pojazdu wskutek przestępstwa; jazda bez uprawnień, czy też ucieczka z miejsca zdarzenia. Tym samym, nie ulega wątpliwości, że celem tych uregulowań jest zwalczanie takich negatywnych zachowań i przeciwdziałanie im.

W niniejszej sprawie, poza sporem było to, że w ramach odpowiedzialności wynikającej z zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC Nr polisy (...) strona powodowa w toku postępowania likwidacyjnego, wypłaciła uprawnionym po śmierci P. W. w 2003 r. kwotę 23 600 zł, a następnie kwotę 130 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania za naruszenie ich dóbr osobistych wywołane przez śmierć P. W. w wypadku, który spowodował pozwany. Co prawda, w toku postępowania pozwany kwestionował wysokość wypłaconych świadczeń na rzecz uprawnionych, jednakże fakt ten, w okolicznościach niniejszej sprawy, ostatecznie pozostaje bez większego znaczenia, albowiem dochodzone przez powoda roszczenie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współżycia społecznego.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 5 k.c., nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Zgodnie z tym, co już wyżej zaznaczono, roszczenie regresowe zakładu ubezpieczeń w stosunku do kierowcy, który powodując wypadek komunikacyjny, zbiegł z miejsca zdarzenia, miało (i nadal ma) na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnego zjawiska społecznego, jakim jest nieudzielenie pomocy osobie poszkodowanej. Społeczno-gospodarczym przeznaczeniem omawianego prawa była (i jest) realizacja tego celu. Natomiast interesy majątkowe zakładu ubezpieczeń dla społeczno-gospodarczego przeznaczenia tego prawa mają znaczenie trzeciorzędne, jeśli w ogóle jakiegokolwiek. Niewątpliwie w zamyśle ustawodawcy realizacja wskazanego celu roszczenia regresowego następować miała zarówno poprzez oddziaływanie indywidualne – na sprawcę szkody, jak i ogólnospołeczne – na resztę społeczeństwa. Podkreśla się, że przepisy te pełnią funkcję represyjną, wychowawczą i prewencyjną. Chodziło o nałożenie na sprawcę szkody dodatkowej dolegliwości w postaci konieczności zwrotu wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odszkodowania (aspekt represyjny), aby w ten sposób zmienić jego postawę (aspekt wychowawczy) i zapobiec kolejnym takim jego zachowaniom w przyszłości (aspekt prewencyjny). Niewątpliwie chodziło też o to, by przykład dolegliwości, która spotkała sprawcę szkody, przyczynił się do zmiany postaw w społeczeństwie a przynajmniej podziałał odstraszająco (aspekty wychowawczy i prewencyjny w wymiarze społecznym (wyrok SO w Poznaniu z dnia 03.04.2018 r., XIV C 537/17, podobnie – wyrok SO w Poznaniu z dnia 26.04.2017 r. XIV C 29/17, wyrok SO w Gliwicach z dnia 29.05.2018 r. II C 497/17).

W niniejszej sprawie, niewątpliwie, dochodzone przez powoda roszczenie nie służy realizacji tego celu, a jedynie interesom majątkowym zakładu ubezpieczeń, a wcześniej spółce (...). Z całą pewnością, roszczenie to nie pełni już roli prewencyjnej, wychowawczej ani represyjnej.

Pozwany w chwili wypadku komunikacyjnego miał 25 lat. Za przestępstwo został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności. Ponadto, sąd karny orzekł wobec L. M. nawiązkę pieniężną w wysokości 2 500 zł. Od czasu wypadku minęło ponad 21 lat. Pozwany od tego czasu nie miał żadnych problemów z prawem, ale przede wszystkim, powodowe towarzystwo ubezpieczeniowe w 2003 r. przeprowadziło postępowanie likwidacyjne, wskutek którego wypłaciło łączne odszkodowanie w wysokości 23 611,80 zł na rzecz członków rodziny zmarłego P. W. Następnie wezwało pozwanego do zapłaty tej kwoty. Pozwany w okresie od 22 czerwca 2006 r. do 18 marca 2013 r. dokonał całkowitej spłaty tej sumy, przelewając na jego konto bankowe łącznie 83 wpłaty. W ocenie Sądu, nie sposób więc w świetle tych okoliczności, a ponadto po ponad 18 latach od zdarzenia, oczekiwać, że pozwany ma zapłacić na rzecz powoda kolejne roszczenie regresowe w kwocie 130 000 zł, ustalonej bardzo jednostronnie, żeby nie powiedzieć – nazbyt hojnie i pochopnie. Ponadto obecna sytuacja majątkowa oraz osobista, również to wyklucza. Pozwany kilkanaście lat temu ożenił się, ma dwojkę dzieci w wieku 11 lat i 16 lat. Zamieszkują u jego teściowej w stodole, w której zostały zaadaptowane dwa pokoje. Pozwany pracuje na terenie Niemiec i zarabia ok. 2 000 euro miesięcznie. Opłaca hotel w wysokości 600 euro miesięcznie. Ponosi też koszty dojazdów do Polski. On jest głównym żywicielem rodziny i to on ją utrzymuje. Jego żona pracuje jako sprzątaczką na ¼ etatu. Wskazać należy, że z tych samych powodów jak długi upływ czasu od wypadku oraz prawidłowa postawa życiowa pozwanego, roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W chwili obecnej pozwany prowadzi spokojne życie rodzinne, wychowuje dzieci i dostarcza rodzinie środków utrzymania. Już tylko na podstawie tych okoliczności dochodzenie od pozwanego roszczenia regresowego po blisko 18 latach od wypadku komunikacyjnego, budzi poważne wątpliwości Sądu z punktu widzenia zasad słuszności i poczucia sprawiedliwości. Niewątpliwie po upływie tylu lat, nie jest on w żaden sposób przygotowany finansowo, tym bardziej, że nie spodziewał się po 14- tu latach od ustalenia i wypłaty pokrzywdzonym kwoty 23 000 zł, która miała zupełnie inną wymiarną wartość i która mogła zrekompensować w owym czasie stratę. W ocenie Sądu w tej sytuacji, domaganie się przez powoda spełnienia roszczenia zwrotnego musi być ocenione jako czynność sprzeczna z poczuciem słuszności i sprawiedliwości oraz z zasadami współżycia społecznego. Podkreślić należy też, powód uniemożliwił pozwanemu wzięcie udziału w przeprowadzonych postępowaniach likwidacyjnych. Powód nie wypłaciłby odszkodowania po wielu latach w tak niefrasobliwy sposób, nie ustalając podstaw dla dalszych żądań odszkodowawczych. Spółka (...) w bardzo swobodny i arbitralny sposób zawarła ugodę w imieniu poszkodowanych

bez żadnej aktywności i wniosków. Można stwierdzić, że po prostu „odnalazła” poszkodowanych zmarłego w wypadku komunikacyjnym P. W., zapewniając ich, że skoro ich bliski zmarł tragicznie w wypadku, to mogą z tego tytułu otrzymać odszkodowanie. Spółka (...) w żaden sposób nie dokonała oceny i analizy relacji rodzinnych zmarłego P. W. oraz ich sytuacji życiowej w chwili jego śmierci. Nie zostały ustalone rzeczywiste więzi rodzinne zmarłego z pozostałymi członkami rodziny, nie ustalono też, czy osoby z kręgu najbliższych zmarłego P. W. na skutek jego śmierci odniosły rzeczywiście szkody natury psychicznej i w jakim stopniu jego śmierć wpłynęła na poziom ich życia oraz ile otrzymali odszkodowania w 2003 roku. Co istotne, a czego nie uczyniła spółka (...) przy ustalaniu wysokości świadczeń odszkodowawczych nie wzięto pod uwagę, że poszkodowany P. W. znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, a okoliczność ta z całą pewnością miałaby wpływ na ich wysokość.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że powództwo należało oddalić z uwagi na to, że powód czyni ze swego prawa użytek sprzeczny ze społeczno-gospodarczym tego prawa oraz z zasadami współżycia społecznego, czym dał wyraz w pkt. 1 sentencji orzeczenia.

Na marginesie, z uwagi na zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia, wskazać należy, że nie zostało ono przedawnione. Termin przedawnienia roszczenia w ramach regresu nietypowego jest uzależniony od charakteru tego roszczenia. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 6 kwietnia 1981 r., IV CR 63/81, OSNC 1981, Nr 12, poz. 242 i uchwałę z dnia 10 listopada 2005 r., III CZP 83/05, OSNC 2006, Nr 9, poz. 147), które Sąd w niniejszej sprawie całkowicie podziela, do przedawnienia roszczenia regresowego zakładu ubezpieczeń przeciwko kierującemu pojazdem mechanicznym ma zastosowanie ogólny termin przedawnienia roszczeń majątkowych określony w art. 118 in fine k.c. Ponieważ chodzi tu o roszczenia zakładu ubezpieczeń związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, przedawniają się one z upływem trzech lat, licząc od dnia wypłacenia odszkodowania poszkodowanemu. U podstaw takiego rozstrzygnięcia legło założenie, że regres nieprawidłowy nie wynika bezpośrednio z umowy ubezpieczenia, lecz jest roszczeniem w stosunku do niej autonomicznym, przyznanym ubezpieczycielowi na podstawie szczególnego przepisu prawa. W szczególności nie może mieć zastosowania termin przedawnienia określony art. 442¹ § 2 k.c., ponieważ nie jest to roszczenie deliktowe, mimo niewątpliwego istnienia związku między roszczeniem z regresu nietypowego a czynem niedozwolonym. Spowodowanie wypadku stanowi tu jedynie przyczynę sprawczą określonego następstwa roszczeń. Polega ono na tym, że poszkodowany ma prawo żądać naprawienia szkody wprost od ubezpieczyciela, a ten, po dokonaniu wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego, w ściśle określonych przypadkach może wystąpić z roszczeniem przeciwko kierującemu pojazdem o zwrot spełnionego świadczenia. Związek między tymi roszczeniami ma jednak charakter czysto zewnętrzny, gdyż nie jest wynikiem przejścia z mocy prawa na zakład ubezpieczeń roszczeń ubezpieczającego przeciwko sprawcy wypadku (art. 828 § 1 k.c.) ani wstąpieniem w prawa zaspokojonego wierzyciela (art. 518 k.c.), lecz stanowi realizację odrębnego roszczenia, przyznanego ubezpieczycielowi z mocy ustawy. Jest to nowy stosunek prawny pomiędzy zakładem ubezpieczeń a kierowcą, niewywodzący się bezpośrednio ze stosunku ubezpieczenia, który powstaje oczywiście wyłącznie wtedy, gdy za wynikłą szkodę odpowiada kierowca. Roszczenie regresowe staje się wymagalne z chwilą, gdy nastąpi zaspokojenie roszczenia z ubezpieczenia OC.

W przedmiotowej sprawie, powód w związku z powstałą szkodą przeprowadził dwa postępowania likwidacyjne, w 2003 roku i 2017 roku ostatecznie, pod numerem (...), uznając swoją odpowiedzialność odszkodowawczą i poczynszy od 10 kwietnia 2017 r. do 3 lipca 2017 r. wypłacał uprawnionym po śmierci P. W. odszkodowania. Pozew, w niniejszej sprawie, wpłynął do Sądu w dniu 11 stycznia 2018 r., a zatem od ostatecznej wypłaty odszkodowania do wniesienia pozwu, nie upłynął ustawowy 3 letni termin. Co oznacza, że roszczenie powoda nie jest przedawnione.

Przy dokonywaniu ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się na zeznaniach świadków – S. W., M. S., A. T., J. J., Ł. W., A. W. (2) oraz na zeznaniach pozwanego, uznając, że przedstawiona przez nich relacja jest wyważona, wewnętrznie spójna i koresponduje z resztą materiału, zgromadzonego w sprawie. Dodatkowo Sąd bazował na dowodach z dokumentów zgromadzonych w niniejszej sprawie, a w szczególności akt sprawy karnej, akt szkodowych, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

O kosztach procesu, Sąd orzekł jak w pkt. 2 sentencji, w oparciu o treść przepisu art. 98 §1 k.p.c., na mocy którego, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5 417 złotych, na którą złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 5 400 złotych ustalone na podstawie na podstawie § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.